

Ø-posten

Brugerundersøgelse af Ø-posten og dens læsere

Om nærværende undersøgelse

Ø-posten udgives af Sammenslutningen af Danske Småøer (SaDS) og sendes ud 4 gange om året til fastboende på de 27 danske småøer, til støttemedlemmer af SaDS og til samarbejdspartnere. Ø-posten fungerer som øernes interne nyhedsmedie og informerer og opdaterer øboerne på hvad, der rør sig i det politiske landskab vedrørende netop de danske småøer. Brugerundersøgelsen har haft til formål at finde ud af hvem, der læser Ø-posten, og hvordan Ø-posten i fremtiden kan blive bedre. Derunder ligger der nogle spørgsmål, som har været rammesættende for nærværende undersøgelse: blandt andet det aktuelle indhold af Ø-posten, og hvad der viser sig at være det læste og ønskede indhold fremadrettet. Herunder også hvad læseren plejer at kigge efter, savner og mener skal være der, samt hvad der synes overflødig eller uinteressant. Undersøgelsen kan således fungere som udgangspunkt for en proces for forbedring af Ø-posten, samt en højnelse af brugertilfredsheden med samme. Ø-postens relevans imellem inspiration og information, kendskab og fællesskabsfølelse, øerne imellem, vil også blive vendt og holdt op imod, hvad læserne mener at få ud af den. Hvad layout, grafik og billedbrug angår, er generel tilfredshed fra læseren, samt forslag til forandringer, blevet undersøgt. Endelig er der åbnet op for en diskussion omkring muligheden for en hel eller delvis digitalisering af Ø-posten for fremtiden, og hvordan en sådan udvikling korresponderer med de nuværende læses ønsker, muligheder og præferencer. Disse forskellige spørgsmål, der som sagt har været rammesættende for undersøgelsens form og udførelse, har været fremsagt, formuleret og operationaliseret af SaDS og redaktionen bag Ø-posten i samarbejde med undersøgelsens forfatter.

Bemærkninger om metode, dataindsamling og planlægning

Undersøgelsen er udført indenfor rammerne af det kvantitative survey-studie, altså en almindelig spørgeskemaundersøgelse, og har anvendt både papirbesvarelser samt digitale besvarelser under hensyn til de forskellige indbyggere på de danske småøer; både de med erfaring og adgang til pc'ere såvel som dem uden. De digitale besvarelser har været lavet ved hjælp af survey-programmet SurveyXact og papirbesvarelserne har været lavet i samme program, men senere printet og sendt ud, via Ø-posten, og indsamlet igen af samtlige ø-

repræsentanter på de danske småøer. Omfanget af undersøgelsen var tilsigtet at blive så mange respondenter som muligt fra samtlige af de 27 danske småøers indbyggere eller husholdninger, hvilket i indbyggertal tæller et sted imellem 4.000 og 5.000 i alt (Regeringens redegørelse om de små øer, 2011), og derfor skulle der printes og udsendes et betragteligt antal spørgeskemaer, som blev vedlagt marts-udgaven af Ø-posten. Emnerne eller sektionerne for spørgsmålene kom ganske enkelt til at tage form efter de i det ovenstående beskrevne dele, som SaDS har ønsket at få undersøgt – blandt andet sektionerne i bladet. Analysen har således også taget form efter dette. En overvejende struktur på spørgeskemaet ser således ud:

- *Spørgsmål til respondentens relation til de danske småøer*
- *Spørgsmål til respondentens brug af Ø-posten*
- *Spørgsmål til respondentens mening om: Hvad er vigtigt? Hvad er ikke vigtigt? Hvad savner respondenterne/ hvad vil respondenterne gerne have mere af i Ø-posten?*
- *Spørgsmål til respondenterne om Ø-postens layout og grafik*
- *Spørgsmål til respondenterne om Ø-postens mulige digitalisering*
- *Spørgsmål til respondentens alder, køn og bemærkninger til undersøgelsen*

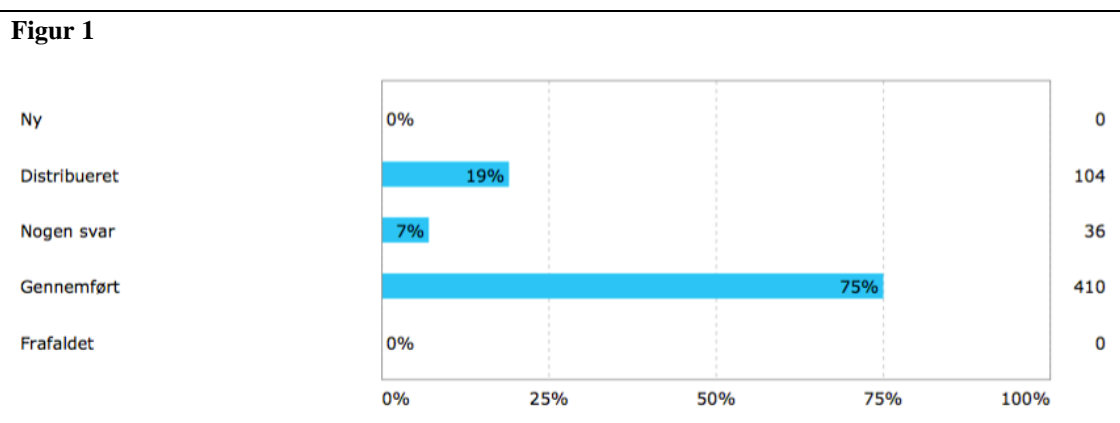
Spørgeskemaet blev udarbejdet i den første halvdel af marts måned og blev efterfølgende sendt til godkendelse ved Erhvervsstyrelsen, hvorefter det henholdsvis blev sendt til trykken og lagt ud online d. 20. marts. En måned senere – d. 20. april – blev spørgeskemaerne indsamlet igen, hvorefter analysearbejdet har været muligt.

Analyse

Om besvarelsene

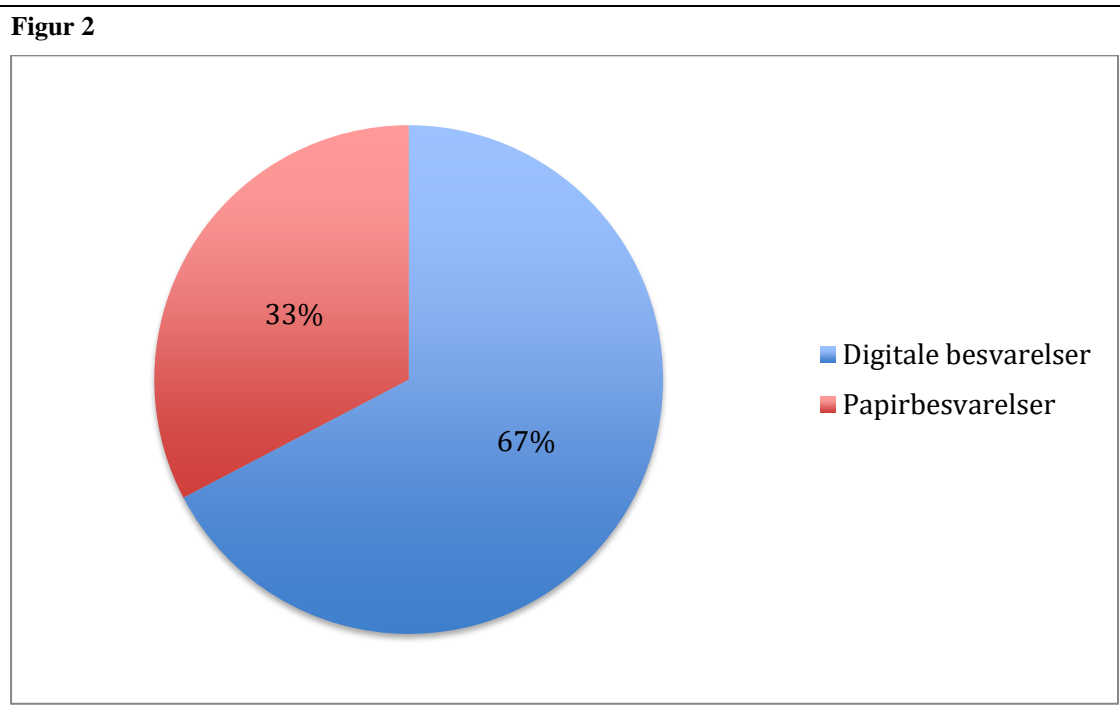
I den følgende analyse vil en række analytiske fund og pointer fra brugerundersøgelsen blive præsenteret i nogenlunde samme kronologi, som de fremstår i spørgeskemaet. Endvidere vil her blive gjort brug af søjlediagrammer til at illustrere, hvad brugerundersøgelsen er kommet frem til om tilfredsheden med Ø-posten og dens læsere generelt.

Af besvarelser til spørgeskemaet har undersøgelsen fået 446 besvarelser i alt. Dette er i underkanten af hvad man regner for nødvendigt for at tale om en statistisk sikkerhed, når man normalt laver spørgeskemaundersøgelser, men taget den generelle population i betragtning (4-5.000 indbyggere, tal fra SaDS' hjemmeside), så er det ikke ualmindeligt, at stikprøven som en naturlig følge deraf også må blive mindre; antallet af besvarelser bliver på den måde acceptabelt. De besvarelser som er anvendt er de såkaldte *Gennemført* (410) og *Nogen svar* (36)-besvarelser. Dette ses også i figur 1 herunder. Den første type af besvarelser giver sig selv, altså fuldkomment besvarede spørgeskemaer, og den sidste er spørgeskemaer, der undervejs besvarelsen er blevet afbrudt eller lukket ned for. Da dette kan være sket på grund af et ønske derom fra respondenterne såvel som et afbrud på serveren, har jeg valgt at lade disse besvarelser indgå i analysen også.

Som nævnt i indledningen er der endvidere gjort brug af både digitale besvarelser såvel som papirbesvarelse i undersøgelsen, på grund af en forudindtaget idé om, at de danske småøer har et forholdsvis stort ældre segment – noget der understøttes statistisk i *Regeringens redegørelse om de små øer* (2011) – hvoraf dele af dette segment ikke, eller kun i ringe grad, har adgang til digitale løsninger, besvarelser eller computere generelt. Vi har derfor udsendt spørgeskemaer på begge platforme: på nettet og i papirudgave. Den digitale besvarelse levner et uendeligt antal muligheder for besvarelser mens papirbesvarelsen har været printet ud i et bestemt antal

eksemplarer, som således har været rammesættende for hvor mange af sådanne besvarelser, der kunne laves – dog i et størrelsesforhold, der matchede antallet af indbyggere på hver ø. Fordelingen af de gennemførte besvarelser blev imidlertid den, at ud af 410 (gennemførte) besvarelser, var 276 digitale og 134 i papirudgave, som det illustreres herunder i figur 2.

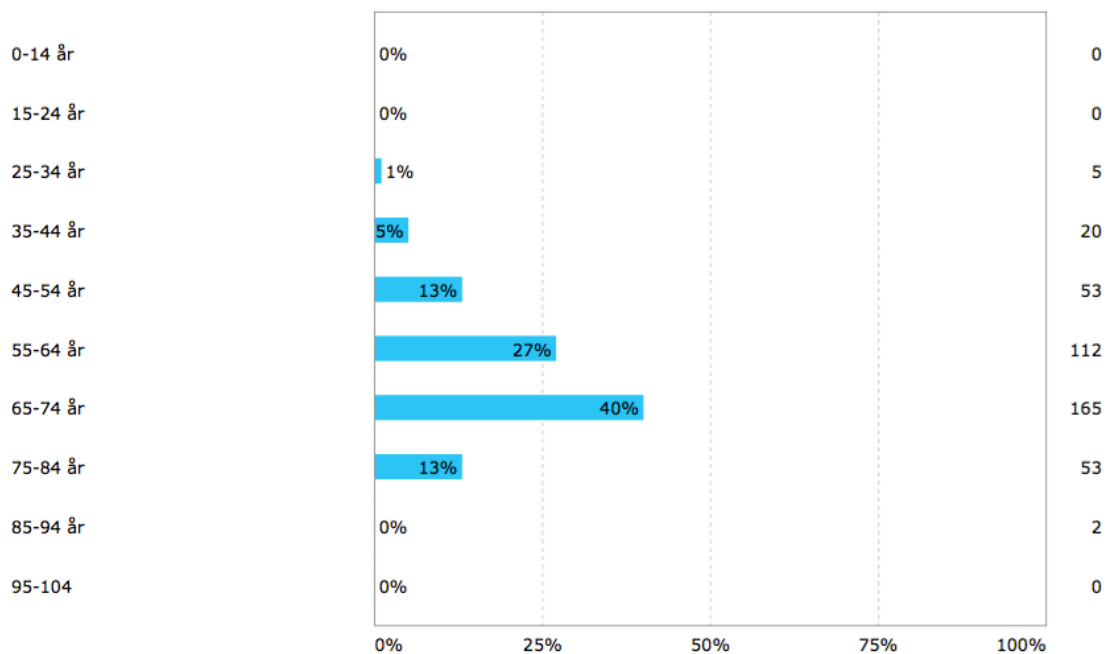
Det vil altså sige en procentfordelingen på 67% digitale og 33 % i papirudgaven, der med andre ord er 2 tredjedele imod 1 tredjedel. En sådanne fordeling kunne lede ens forestilling om respondenterne hen imod, at det var et yngre segment, der var skyld i en sådanne fordeling, men det synes ikke at stå særlig stærkt i lyset af den næste pointe.

Om respondenterne

Da størstedelen af undersøgelsens besvarelser er indsamlet digitalt, kunne man som sagt forestille sig, at det måske i højere grad var yngre respondenter, der havde skubbet analysen i den retning, men som man kan se i det nedenstående, figur 3, så er lidt mere end halvdelen af samtlige respondenter i pensionsalderen: 40% er imellem 65-74 år og 13% er 75-84 år. For den næste fjerdedel af respondenterne, faktisk 27%, hører disse under aldersgruppen 55-64 år, 13% i alderen 45-54 år, og kun 6% af respondenterne er under 45 år. Det giver et gennemsnit, der befinder sig i aldersgruppen 55-64 og er med til aflive myten om, at den ældre generation ikke overhovedet har nogen berøring eller erfaring med den fagre nye, digitale verden, når det kommer til at besvare spørgeskemaer på internettet.

Figur 3

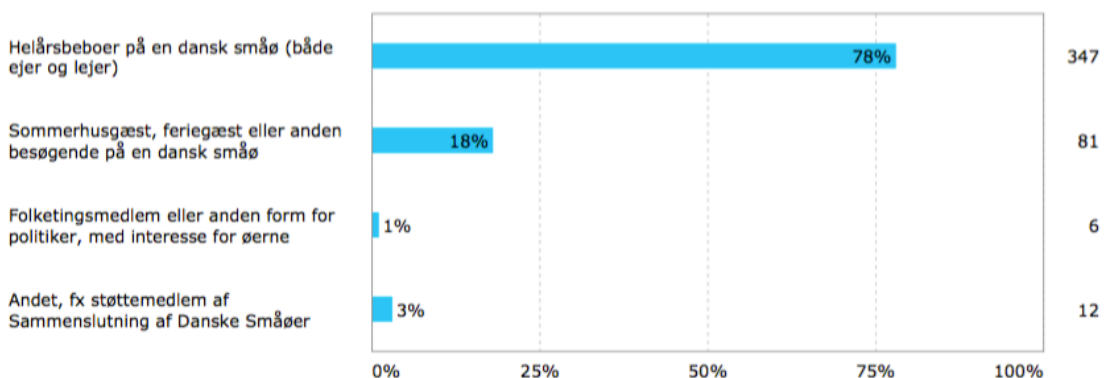
Alder

Om respondenterne kan man yderligere konstatere, at ud af de 446 besvarelser (både *Gennemført* og *Nogen svar*) er 78% af dem helårsbeboere på de danske småøer, 18% er sommerhusejere/gæster, etc. og kun 4% er enten støttemedlemmer af Sammenslutningen af Danske Småøer eller folketingsmedlemmer og lignende form for politikere, uden tilknytning til en bestemt dansk småø. Den procentuelle fordeling illustreres herunder i figur 4.

Figur 4

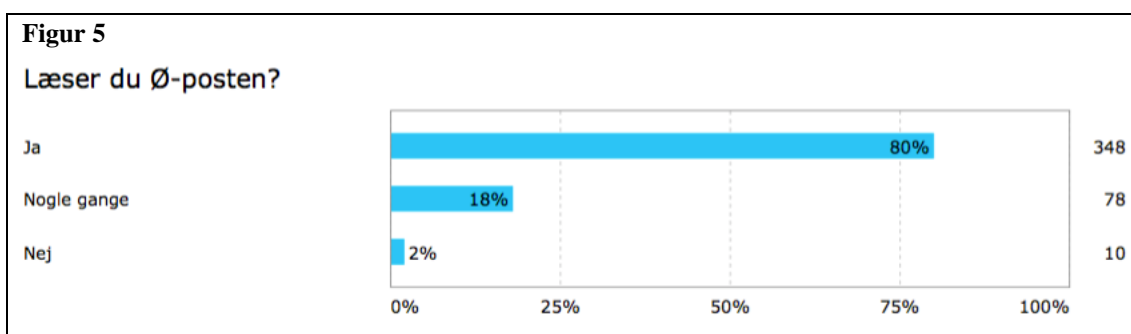
Vælg venligst den svarmulighed, der bedst beskriver din relation til de danske småøer

En sidste bemærkning om respondenterne er, at 26 ud af de i alt 27 småøer er repræsenteret i undersøgelsen, hvor kun Birkholm-indbyggerne helt har undladt at deltage. På Anholt, Barsø, Mandø, Nekselø, Tunø og Venø har man besvaret spørgeskemaet i et omfang, der for hver øs andel udgør 1% af undersøgelsens samlede besvarelser, mens man på Strynø har del i 10% af den samlede indsamling, på Femø 11% og på Fejø, hele 17%. Resten af de danske småøer fordeler sig derimellem, og dette er intentionelt udeladt i forhold til den ellers hidtidige, systematiske brug af søjlediagrammer og figurer. Det skønnes til ikke være særlig vigtigt.

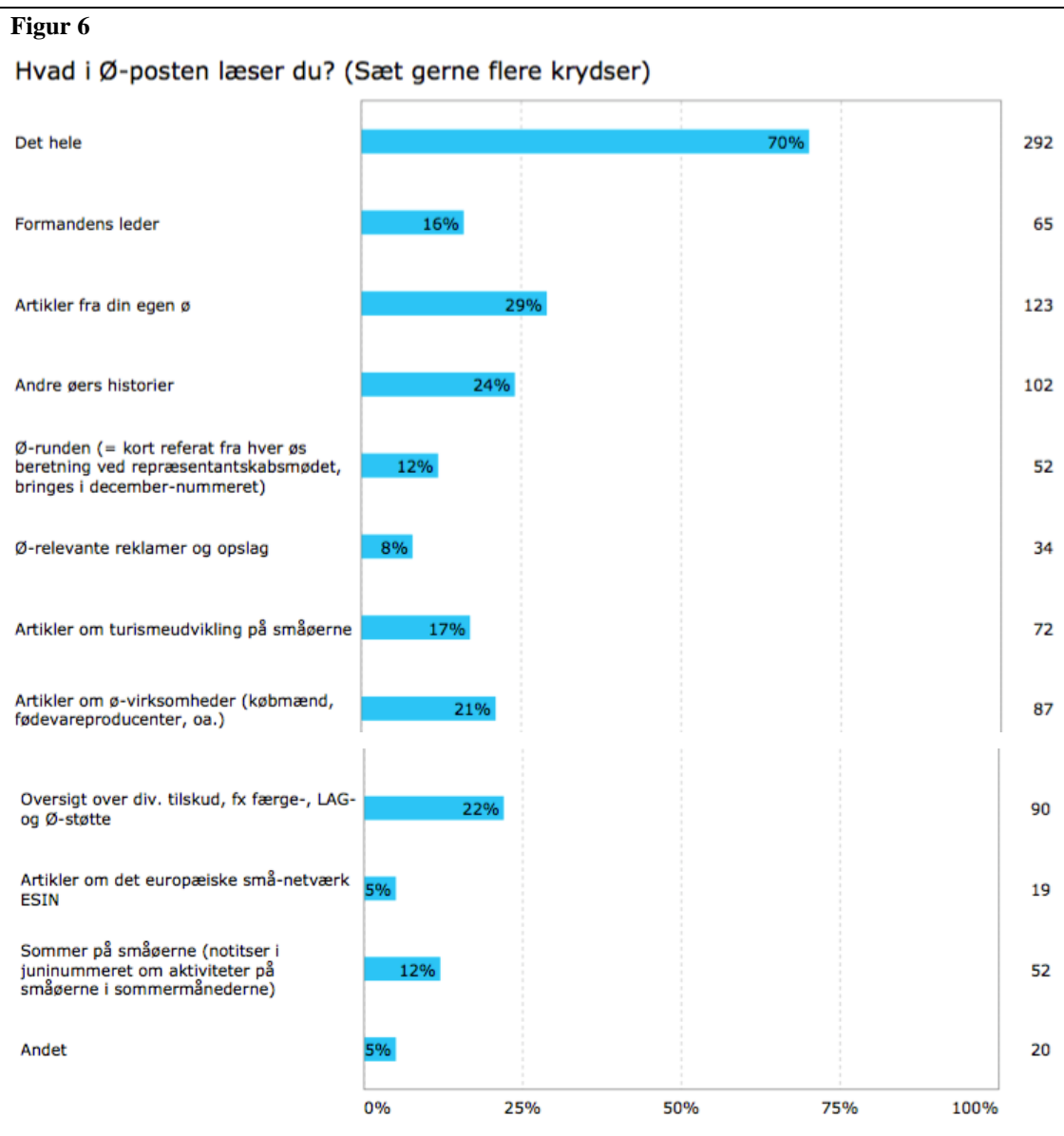
Om brugen af Ø-posten og dens indhold

Den oprindelige mening med undersøgelsen var såvel som at lave en brugerundersøgelse omkring de faste læsere – lidt i stil med en kundetilfredshedsundersøgelse – også at undersøge de, som kender Ø-posten men ikke læser den. Det kunne tjene til det formål at Ø-postens redaktion kunne blive opmærksom på hvad Ø-posten eventuelt manglede, for at kunne stille flere mulige læsere tilfredse i fremtiden. Respondenternes brug af Ø-posten har imidlertid vist, at 80 % svarede at de læser den (underforstået at de læser den fast, når den udkommer), 18% læser den sommetider, og kun 2% har svaret at de ikke læser den, og derfor kan vi ikke rigtig komme med nogle meningsfulde ændringsforslag til Ø-posten, for at udvide læser-segmentet – dertil er disses deltagelse simpelthen for lav. Det illustreres herunder i figur 5. Til gengæld siger undersøgelsen en hel del om de faste læsere og de, som læser den sommetider, og på den måde har den fungeret som en egentlig brugerundersøgelse, med en del meningsfulde pointer og især positive tilbagemeldinger og besvarelser.

I figur 6 har respondenterne skulle angive hvad i Ø-posten som de læser. Til det spørgsmål har hele 70% svaret at de læser hele Ø-posten, og det er i det lys, at man skal forstå og fortolke hvorfor, at de øvrige dele befinder sig på et noget lavere procenttal – de er taget enkeltvist, og 29% svarer til dette, at de læser artikler om og fra deres egen ø, 24% læser artikler om og fra andre øer, og oversigt over diverse tilskud og artikler om ø-virksomheder bliver læst af henholdsvis 22% og 21% af respondenterne. Hvis man skal pege på noget der – uden om den

overvældende procentdel, der læser hele Ø-posten – bliver læst allermindst, kunne nævnes svarkategorierne Ø-relevante reklamer og opslag, som læses af 8%, og artikler om ESIN, det europæiske småø-netværk, der kun læses af 5%, der i forvejen ikke læser hele Ø-posten.

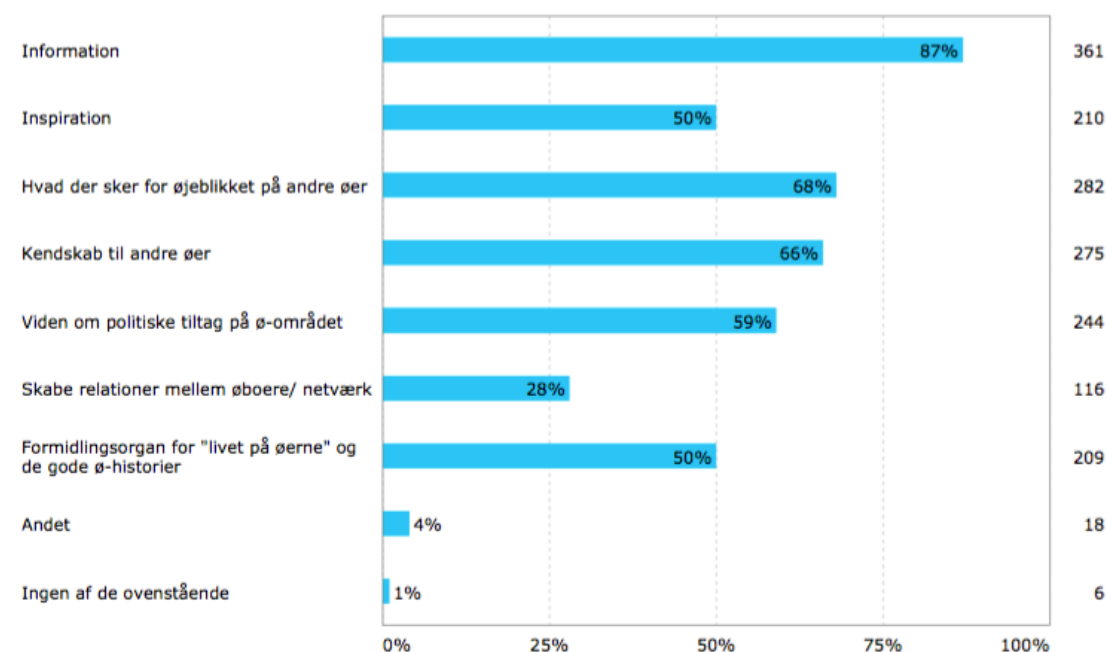

Ifølge læserne bidrager Ø-posten til en lang række ting, der må skønnes at have værdi for dem: 87% mener, at den bidrager med information, 68% hvad der sker for øjeblikket på andre øer, samt 66% der mener, at Ø-posten bidrager til deres generelle kendskab til de øvrige småøer i Danmark. 59% mener at Ø-posten bidrager til deres egen viden om politiske tiltag på ø-området, som for mange er vigtigt at følge med i. 50% får inspiration ud af at læse Ø-posten og anser den for at være et formidlingsorgan udi 'livet på øerne' og de gode ø-historier. Under kommentarer og skriftlige svarmuligheder forklare en respondent, at Ø-posten er med til at

skabe en ”ø-kultur”, mens en anden respondent skriver, at Ø-posten bidrager til ”identitet og fællesskabsfølelse”. Kun 28% mener, at Ø-posten skaber (direkte) relationer imellem øboerne og bidrager til netværk på det område, og på baggrund af det kunne man foreslå, at der godt kunne være flere netværksfremmende bidrag i Ø-posten for fremtiden, i fald at dette anses som et formål med Ø-posten. Det ses illustreret herunder i figur 7. Alt i alt må man sige, at Ø-postens læsere hermed erklærer, at de får en masse ud af at læse Ø-posten – noget som endvidere indikere at redaktionens arbejde påskønnes af læserne.

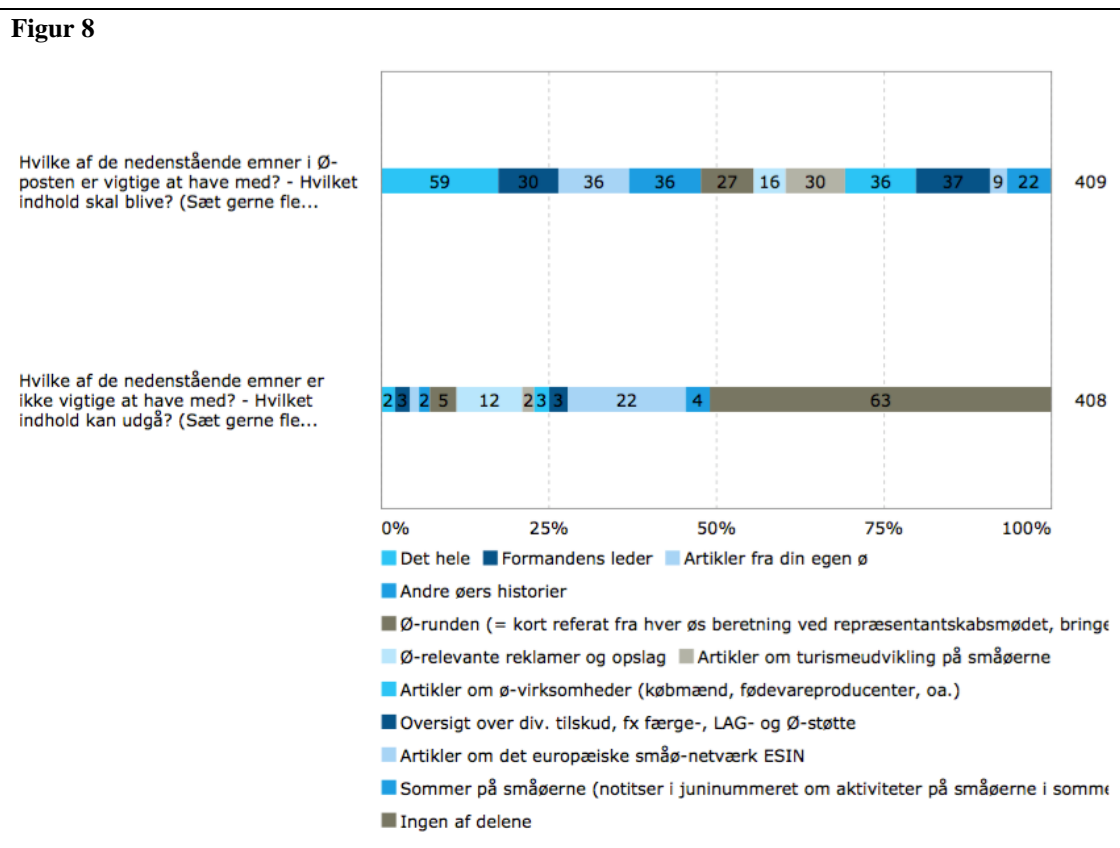
Figur 7

Hvad bidrager Ø-posten til efter din mening? (Sæt gerne flere krydser)

Respondenterne forsætter i det følgende med at angive hvad de mener er vigtigt at havde med i Ø-posten, og hvad der er mindre vigtigt i den sammenhæng, når man betragter de dele der for øjeblikket er. 59% mener, at det hele er vigtigt, hvilket er et overbevisende flertal, men derunder svarer 37% at oversigter over diverse tilskud er vigtigt, 36% mener at artikler om deres egen ø er vigtige, 36% mener ligeså vedrørende artikler om andre øer og 36% om artikler desangående ø-virksomheder. Det ses illustreret i figur 8 herunder. Dernæst følger formandens leder, der bliver fremhævet som vigtigt af 30% af respondenterne, sammen med 30% der mener, at artikler om ø-turisme er vigtigt. Alt i alt varierer det ikke ret meget, og den eneste egentlige lave score i den sammenhæng er artikler om ESIN, småøernes europæiske netværk, der kun bliver fremhævet af 9% som værende vigtigt. I forhold til hvad respondenterne anser for

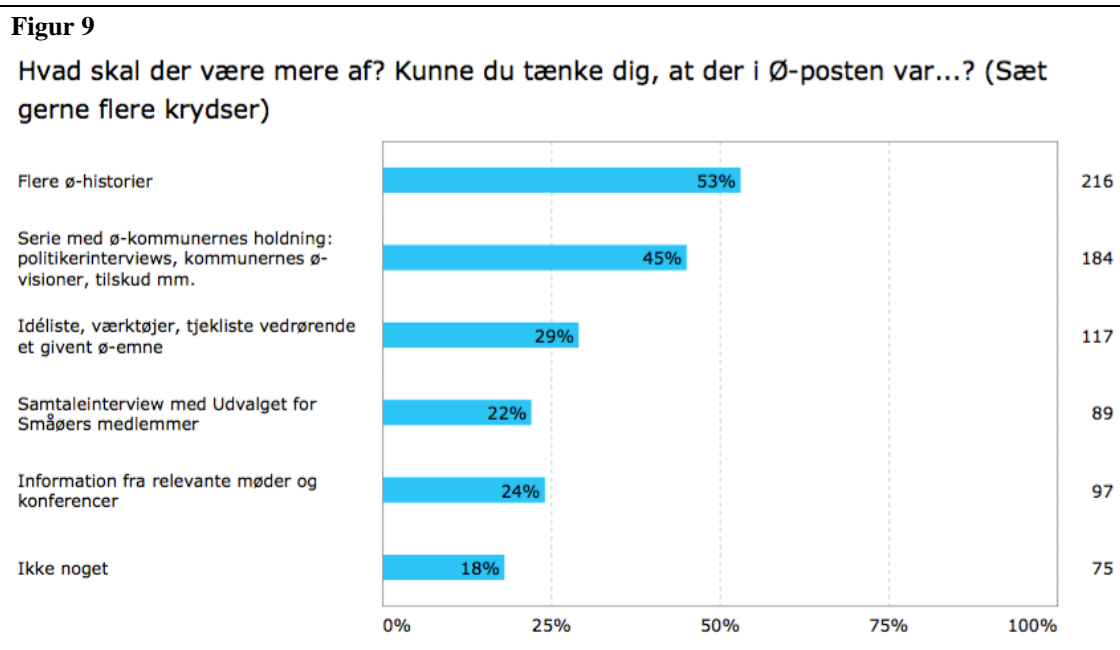
værende mindre vigtigt blandt Ø-postens forskellige dele, mener over halvdelen – hele 63% - at ingen af delene bør udgå eller fjernes. Af samme grund ligger mange af de forskellige emner ganske lavt her, næsten alle under 5%, på nær artikler om ESIN, der af 22% af læserne anses for ikke at være vigtige at have med. Hvor meget man skal lægge i det, altså om artiklerne vedrørende ESIN ønskes helt fjernet eller blot vurderes af læserne til at være mindre vigtige sammenlignet med det øvrige indhold, er ikke til at slå fast på baggrund af dette, og af samme grund vil jeg ikke komme med nogle konkrete forslag til dette. Men det står klart herefter, at især ESIN-artiklerne godt kan 'vige plads' for de andre typer af artikler og indhold, som af læserne vurderes til at være mere vigtige eller relevante, når spalteplassen indimellem bliver knap og der skal foretages en redaktionel prioritering.

Om ønsker til indholdet af Ø-posten

Selvom det delvist konkluderes i det foregående, at læsertilfredsheden generelt er stor, så svarer respondenterne til spørgsmålet om hvad der gerne må være mere af i Ø-posten – herunder vist i figur 9 – at især flere ø-historier og mere om kommunernes ø-politik ønskes; det fordeler sig henholdsvis på 53% og 45%, og placerer sig således lige omkring halvdelen af samtlige respondenter. 29% svarer, at der gerne måtte være mere om idélister, værktøjer og tjeklister

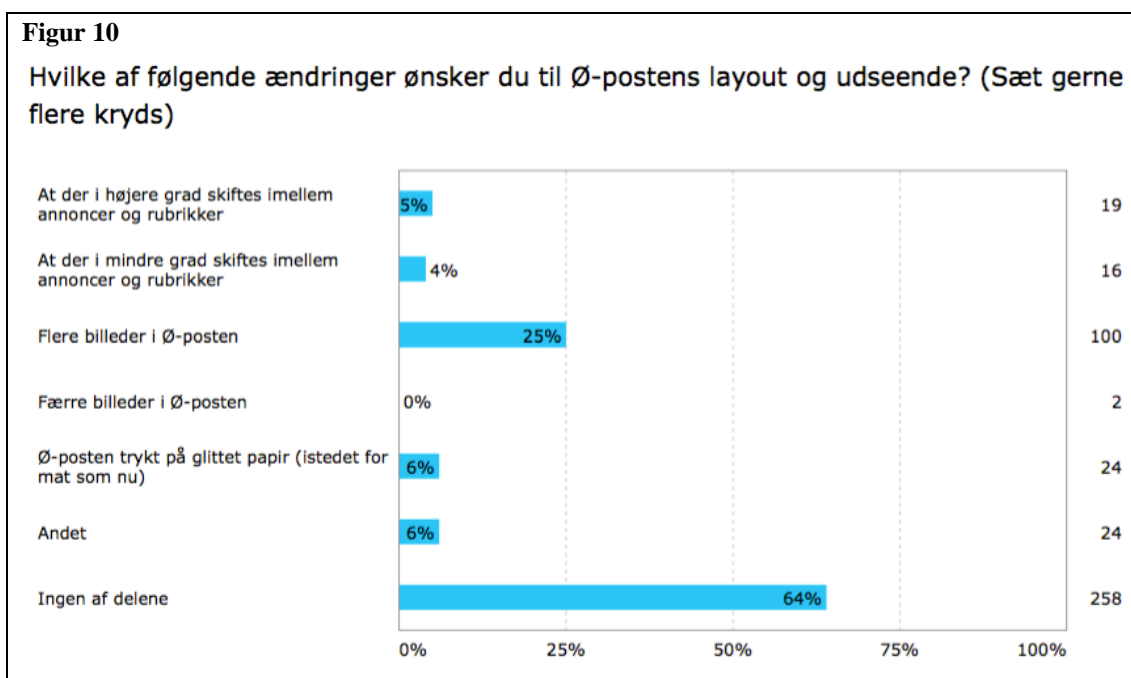
vedrørende givne ø-emner, som modsat de 2 første svarkategorier, har et særligt praktisk og inspirationsfremmende sigte. Knap 25 % savner mere om samtaleinterview med relevante politikere fra Christiansborg, samt referater og info vedrørende konferencer og møder, og kun 18% mener, at der ikke mangler noget overhovedet i forhold til Ø-postens indhold.

På trods af den tidligere påviste store tilfredshed med Ø-posten og dens indhold iblandt læserne, er der således stadig plads til forandringer og forbedringer, men disse peger især i retning af, at et allerede eksisterende indhold skal forekomme i endnu højere grad end det gør i øjeblikket – især ø-historier og de kommunalpolitiske forhold og visioner efterspørges. Det fungerer derfor som et godt pejlemærke til redaktionen på hvilket indhold, der gerne må fylde mere i fremtiden og samtidig hvilket andet indhold, der gerne må fylde mindre – her tænkes på de svarkategorier fra figur 9, der har fået mindre end 25% af respondenternes afkrydsning. Under kommentarer og skriftlige svarmuligheder efterlyser nogle af respondenterne blandt andet: ”annoncer for huse til salg/leje”, ”småø-dating”, ”noget specielt designet for potentielle, fremtidige tilflyttere på øerne” og ”noget mere for de yngre læsere, der vedrører børnefamilier og egenhændig jobskabelse”. De sidste bud er således uden for (svar)kategori, men da en betragtelig del af respondenternes kommentarer kredser sig om de ovenstående emner – de går så at sige igen – har de her fået lov at indgå i analysen om ønskerne til Ø-posten og hvad der gerne måtte være mere af ifølge læserne.

Om layout, grafik og digitalisering

Efter en række spørgsmål til indhold, vigtigheden af de forskellige dele samt ønsker til hvad der godt kunne være mere af i fremtiden, har respondenterne endeligt skulle forholde sig til layout, grafik og digitalisering af Ø-posten. I forhold til layout og grafik har et stort flertal af læserne – hele 64% – afkrydset, at de ikke ønsker nogen af de foreslåede ændringer til Ø-posten, hvorfor vi således må tolke det som et udtryk for, at layout og grafik i udgangspunktet er udmærket. På nær til forslaget om brugen af endnu flere billeder i Ø-posten, som støttes op af 25%, har alle øvrige forslag kun fået en tilslutning på 6% eller derunder, hvorfor de derfor må siges ikke at have nogen egentlig berettigelse i forhold til læsernes tilfredshed. Det ses alt sammen i figur 10 herunder.

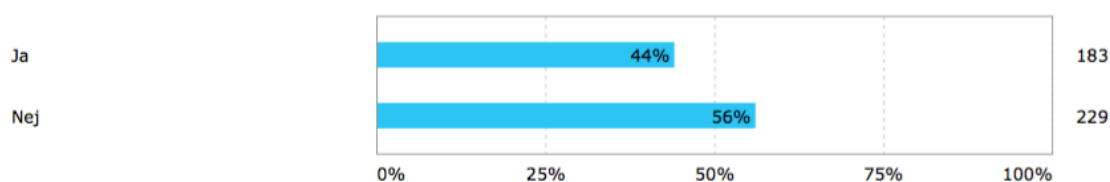
Hvis man således vil lave noget anderledes hvad grafik og layout angår, så lader det kun til at være billedbrugen, der har en vis opbakning, når det kommer til en eventuel udvidelse af denne, hvorimod én af de oprindelige idéer omkring at gå fra mat til glittet papir, ikke nyder nogen særlig opbakning hos læserne eller respondenterne overhovedet.

I forhold til muligheden for en hel eller delvis digitalisering af Ø-posten, er respondenterne noget mere delte: ved spørgsmålet om hvorvidt respondenterne ville læse Ø-posten, hvis den kun var tilgængelig på nettet, svarer 56% nej og 44% ja, som vist herunder i figur 11. De respondenter der har svaret nej til en total digitalisering af Ø-posten, kan have besvaret således af flere grunde: enten fordi de ikke har adgang til en digital udgave af Ø-posten eller også fordi de slet og ret har præferencer i forhold til at sidde med et trykt blad i hånden.

Og samtidig kan vi heller ikke, i en tilstrækkelig grad, redegøre for de 44% procent, der har svaret ja til, om de ville læse Ø-posten hvis den kun var digitalt tilgængelig – om de svarer ja fordi de ikke har noget imod at læse den på pc'en eller tablet'en, eller om de blot konstaterer, at i tilfældet af at den ikke længere fandtes i en trykt udgave blev de nødsaget til at læse den digitalt, kan vi heller ikke entydigt slå fast. Spørgsmålets ordlyd og svarmulighed dækker ikke over dybden i hvad respondenterne mener og formår ikke at skelne skarpt imellem muligheder, adgang og præferencer, men til gengæld er det så simpelt formuleret, at vi entydigt kan slå fast: mere end halvdelen ville ikke læse Ø-posten, hvis den kun fandtes i en digital udgave på nettet, og af samme grund ville det ikke være hensigtsmæssig at igangsætte en sådanne proces med at afvikle den trykte udgave af Ø-posten – for mange af respondenterne har i lyset af denne analyse tilkendegivet på forhånd, at de i så tilfælde ikke ville fortsætte med at være læsere af Ø-posten.

Figur 11

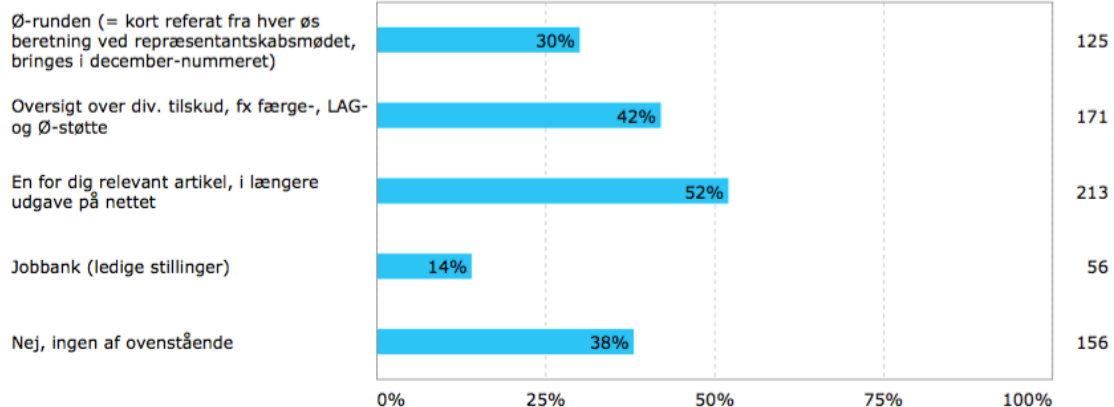
Ville du læse Ø-posten, hvis den kun var tilgængelig på internettet og ikke i en trykt udgave?

Til gengæld er der vide muligheder for en delvis digitalisering af Ø-posten, som påvist i figur 12: hele 52% af respondenterne tilkendegiver, at de gerne ville følge op på en for dem relevant artikel, som fandtes i en længere udgave på nettet. 42% peger på, at de gerne ville følge op på oversigter over diverse tilskud på nettet, og 30% ville gerne læse Ø-runden digitalt. 38% af respondenterne tilkendegiver, at de ikke ville følge op på nogle af de mulige emner i en digital udgave, men i forhold til artikler, der har en naturlig længde når de skal passe ind i et blad som Ø-posten, synes intet at gå tabt ved at man fra redaktionen laver en længere udgave af disse på nettet, som interesserede læsere efterfølgende kan gå ind og læse videre på. Hvor meget af en original artikel, der i så fald skal være i den trykte udgave af Ø-posten og hvor meget, der kun skal lægges ud digitalt, kan nærværende undersøgelse ikke komme nærmere ind på, men muligheden for en sådanne delvis digitalisering synes i hvert fald at være til stede i lyset af figur 12.

Figur 12

Ville du gå ind på internettet og læse følgende, hvis det blot var kort omtalt i Ø-posten, og var tilgængeligt via et internetlink?

Konklusion

Brugerundersøgelsen om Ø-posten og dens læsere har resulteret i følgende konklusion, der kort opsummerer de væsentligste analytiske pointer herfra: Ø-posten lader til at have en fast og tilfreds læserskare, hvoraf 2 ud af 3 har kunne besvare digitalt i stedet for via papirspørgeskemaer, og hvoraf langt størstedelen – næsten 4 ud af 5 – er helårsbeboere på de danske småøer. Et betragteligt flertal af læserne læser ikke kun dele af Ø-posten, men hele Ø-posten, hvilket indikerer, at bladet i sin helhed er populært og skaber tilfredshed blandt læserne.

Mange af læserne er enige i, at Ø-posten bidrager til en lang række af de (gode) ting, som er formålet med et netop sådant blad: at formidle viden og kendskab til øer, ø-forhold, og ø-politik, samt at inspirere og give værktøjer øboere og øer imellem. Ø-posten lever således op til både redaktionens og læsernes forventninger. Endvidere kan det slås fast, at langt det meste indhold i Ø-posten skønnes af læserne at være vigtigt og meningsfuldt at have med, og kun få, enkelte dele vurderes til ikke at være væsentligt; Ø-posten har således bredt set fået et kvalitetsstempel af læserne, når det kommer til indholdet og de forskellige dele. Dog må der i fremtiden gerne komme mere indhold der har med ø-historier at gøre, samt ø-kommunernes holdninger og visioner: der tegner sig således et billede af, at man fra læsernes side (i hvert fald det overvejende flertals) gerne vil have flere historier om det gode liv på øerne og alle mulighederne, der er der, samt hvad der rør sig kommunalpolitisk i både ø-venlige såvel som mindre ø-venlige kommuner; begge emner skaber vi-følelse på de danske småøer og bidrager samtidig med inspiration, der beror på øernes (og kommunernes) forskellighed.

Hvad layout og grafik angår har undersøgelsen med ret stor overbevisning slået fast, at læserne ikke ønsker nogen forandring der, hverken imellem rubrikskifte eller glittet papir: på nær måske med lidt flere billeder i fremtiden, synes Ø-posten at være helt som den skal være i både indhold og udseende. Det endelige spørgsmål som har været relevant for denne undersøgelse har været om muligheden for en hel eller delvis digitalisering af Ø-posten i fremtiden: som respondenterne har svaret nu, kan det ikke anbefales at sigte efter en digital udgave som gennemgående afløser for den trykte udgave, men til gengæld har en del af læserne alligevel tilkendegivet, at en for dem relevant artikel om muligt ville blive læst, hvis den lå på internettet i en længere, mere dybdegående udgave. Måske er dette punkt et passende sted for redaktionen i Sammenslutningen af Danske Småøer til at udvikle videre på konceptet, hvor man af hensyn til pladmangel og økonomi på den ene side og dybde og faglighed på den anden, kan begynde at vekselvirke i højere grad for fremtiden imellem den trykte og den digitale udgave af Ø-posten.

Om undersøgelsens forfatter

Jens Westerskov Andersen, praktikant ved Sammenslutningen af Danske Småøer i perioden 15. januar, 2017 – 30. maj, 2017; kandidatstuderende på Sociologiuddannelsen ved Aalborg Universitet. Kan kontaktes på nedenstående telefonnummer og mail i alle ugens dage i forbindelse med spørgsmål eller lignende vedrørende undersøgelsen.

Jens Westerskov Andersen

Østerbro 58a, 2.TH., 9000 Aalborg.

jens_wester_skov@hotmail.com

tlf. nr. 30249739